

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. D stillet af Folketingets Miljøudvalg

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for konsekvenserne af Naturplan Danmark, herunder:

- hvilke økonomiske konsekvenser Naturplan Danmark får for landbruget og redegøre for, hvordan ministeren vil kompensere for de tab det giver i forbindelse med, at §3 jorde ikke fremover må gødskes og sprøjtes
- hvor mange fødevarerarbejdspladser landet mister i forlængelse af Naturplan Danmark
- hvordan samarbejdet omkring udpegning af nye arealer jfr. Naturplan Danmark vil foregå, og om ministeren vil etablere lokale naturråd lig de lokale vandråd
- hvorfor regeringen ikke vælger at anvende de 195 mio. kr. på den natur, som i dag ikke bliver plejet, og
- hvordan ministeren vil sikre, at de 195 mio. kr. anvendes på en måde, så der sikres, at man får mest natur for pengene?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anni Mathiesen (V).

Svar

Tak for lejligheden til at komme og diskutere natur her i Miljøudvalget. Som I ved, ligger det både mig og regeringen meget på sinde, at Danmark skal være et land i *balance*. Det gælder også i natur- og landbrugspolitikken.

Danmark skal ikke kun være et landbrugsland – det skal også være et land, hvor naturen har det godt. Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger gik netop på, hvordan vi sikrer balance mellem på den ene side gode vækstbetingelser for fødevareerhvervet og på den anden side mere og bedre natur.

Regeringen har med Aftale for Vækstplan Fødevarer i foråret leveret bedre betingelser for erhvervet, og for at skabe balance har vi med Naturplan Danmark nu også leveret til naturen. Med Naturplan Danmark får vi blandt andet ca. 25.000 hektar ny natur og bedre vilkår for de truede, sjældne – og også helt almindelige – dyr og planter. Og med den delaftale på det grønne, som blev præsenteret i går aftes, har vi over de næste fire år afsat over 100 mio. kr. og dermed også penge til natur allerede fra næste år.

Naturen er vores livsnødvendige grundlag for blandt andet rent vand og ren luft. I den forstand er naturen en gren, vi alle sidder på. Også fødevareerhvervene.

Derudover leverer naturen også en nødvendig klimatilpasning. Den giver os gode muligheder for bedre sundhed, mange turisme- og friluftsoplevelser. Også indtægter. Alt dét vil regeringen udvikle og gøre bedre.

Jeg kan konstatere, at der har været en blandet modtagelse af Naturplan Danmark. Jeg forstår, man er tilfreds med nogen delelementer; der er gode takter i den, men at – i hvert fald Venstre – også sætter sig imod. Jeg kan kun beklage, at dét bliver et meget ensidigt fokus på vækstdelen. Regeringen ønsker som sagt balance.

Spørgeren beder mig redegøre for, hvilke økonomiske konsekvenser Naturplan Danmark får for landbruget, hvordan jeg vil kompensere for tab i forbindelse med, at § 3-jordene ikke fremover må gødskes og sprøjtes og om, hvor mange fødevarearbejdspladser landet mister i forlængelse af Naturplan Danmark.

Det kommende forbud mod gødskning og sprøjtning på § 3-arealer betyder at vi sikrer, at alle §3-arealer og ikke kun nogen af dem, bliver fritaget for, at der bliver spredt sprøjtegift og

gødning. Med naturbeskyttelsesloven har der hidtil været forskel på arealerne. Men nu bliver det ens for alle §3-arealerne. Forbuddet betyder samlede erhvervsøkonomiske omkostninger på ca. 45 mio. kr. årligt. Vores beregninger viser, at cirka 85 pct. af bedrifterne vil få et tab på op til 7500 kroner årligt.

Disse omkostninger skal imidlertid ses i lyset af de erhvervsøkonomiske lettelser på op mod 55 mio. kr. årligt, som landbruget fik som følge af ændringen af randzonenloven i forbindelse med Vækstplan Fødevarer fra foråret. Samlet set har landbruget altså vundet på regeringens opfølgning på Natur- og Landbrugskommissionen.

Omkostningerne for landbruget skal herudover også ses i lyset af både den positive beskæftigelseseffekt og de økonomiske gevinster, der følger af de vækstpakker, som regeringen har leveret, og som kommer landbruget til gode. Der er formentlig også en positiv beskæftigelseseffekt ved, at landmænd får bedre mulighed for at pleje mere natur, hvilket også indgår i Naturplan Danmark.

Desuden giver vi landmændene og andre lodsejere mere end to år til at få udfaset brugen af gødning og sprøjtning på § 3-beskyttede

arealer. Det mener jeg er en rimelig frist til at tilpasse driften.

Men når det er sagt, ved jeg også godt, at enkelte bedrifter kan blive hårdere ramt end andre af forbuddet mod gødskning og sprøjtning på § 3-arealer. Men det skal jo også ses i lyset af den generelle økonomiske situation, der har ramt mange landmænd.

Jeg tror med andre ord, at det ikke er forbuddet alene, der for enkelte landmænd gør det vanskeligt at drive landbrug og derfor heller ikke vil kunne peges på som en enkeltstående årsag til nedgang i fødevarearbejdspladser.

Hvis forbuddet for enkelte landmænd skulle ramme så hårdt, at det får karakter af ekspropriation, bliver der mulighed for, at der kan gives dispensation eller udbetales erstatning.

Kammeradvokatens vurdering er, at det generelt kan gennemføres som erstatningsfri regulering.

Men lad mig gentage: Diskussionen om både arbejdspladser og omkostninger skal altså ses i lyset af både regeringens vækstpakker, som også kommer landbruget til gode, og de erhvervsøkonomiske lettelser på op mod 55 mio. kr. årligt, som landbruget fik i foråret.

Hvis andre vil opgøre et eventuelt tab af arbejdspladser på grund af Naturplan Danmark, skal de i samme regnestykke – og på samme regnemaskine – også tage de eventuelt vundne arbejdspladser med, så vi får det rigtige billede frem.

Og så synes jeg, vi skal huske på, hvad formålet med forbuddet er – nemlig at forbedre levevilkårene for mange sjældne og truede arter, der lever i §3-områderne. Det er en vigtig brik i, at Danmark kan leve op til den internationale forpligtelse, vi har, til at standse tabet af naturens mangfoldighed inden 2020.

Det er jo nemt nok at sige nej til alt, hvad der har konsekvenser for erhvervet og har med natur at gøre. Men jeg har endnu ikke hørt et bud fra oppositionen på, hvordan vi når i mål med at standse tabet af mangfoldighed i vores natur.

Ud over vores internationale forpligtelse mener jeg også, vi har en forpligtelse til at passe på vores natur for at kunne give den videre til de næste generationer. Vi i regeringen ønsker de skal kunne opleve samme mangfoldighed som vi gør.

Spørgeren har også stillet spørgsmålet om, hvordan samarbejdet omkring udpegning af nye naturarealer vil foregå, og om jeg vil etablere lokale naturråd lig de lokale vandråd.

Kommunernes kommende udpegning af et Grønt Danmarkskort bliver den strategiske og samlede prioriteringsramme for naturindsatsen fremover. I sig selv en nyskabelse.

Opgaven med at sætte disse strategiske streger på danmarkskortet ligger i forlængelse af kommunernes eksisterende planlægnings- og naturbeskyttelsesopgaver.

Som noget nyt stiller vi nu også krav om, at kommunernes naturplanlægning skal hænge sammen med nabokommuners naturplanlægning.

For at kvalificere kommunernes kommende samarbejde på tværs, stiller vi digitale naturkort til rådighed, så kommunerne har det samme grundlag at planlægge ud fra.

Jeg er derfor ikke i tvivl om, at kommunerne vil være indstillede på at samarbejde både med andre kommuner og med interessenter, lokale foreninger og erhvervslivet om de konkrete udpegninger for at nå målet om et Grønt

Danmarkskort, der skaber bedre og mere sammenhængende natur.

Når det så kommer til realiseringen af Grønt Danmarkskort, vil de planlagte streger på kortet gradvist blive til virkelighed gennem private lodsejeres, kommuners, statens og fondes mange forskellige naturprojekter. Målet er bedre sammenhængende natur i 2050.

Og jeg kan fastslå, at alle de indsatser i Naturplan Danmark, der øger naturarealet, vil bygge på frivillig medvirken fra interesserede landmænd. Og de landmænd, der går med, får fuld kompensation.

Med hensyn til nye, lokale naturråd synes jeg sådan set, det er en spændende tanke. For jeg er enig i, at den lokale forankring af naturindsatsen er rigtig vigtig. Jeg er også meget enig i det, der bliver henvist til, nemlig at der er gode erfaringer fra de vandråd, der har arbejdet med den kommende vandløbsindsats i forhold til 2. generation vandplaner. Så det er interessant. Og jeg vil opfordre til, at det er noget, vi kigger på sammen i forbindelse med lovbehandlingen af det her lovforslag. Men vi skal selvfølgelig også se på økonomien i de forskellige modeller for nye, lokale naturråd

En eventuel etablering af nye, lokale naturråd skal også ses i lyset af, at 94 ud af de 98

kommuner har oprettet Grønne Råd, hvor man allerede har interessenter, lokale foreninger og erhvervsliv til at se på bl.a. natur- og planlægningsspørgsmål. Så der eksisterer allerede fora, der eventuelt også vil kunne bygges videre på.

Vi skal også passe på, at vi ikke opretter en masse nye råd i kommunerne. Men som sagt vil jeg gerne under udvalgsbehandlingen drøfte med Venstre og andre interesserede partier, hvordan vi kan gå videre med denne tanke. Så det er en invitation til at vi kigger på dette sammen.

Jeg vil dog allerede nu gøre opmærksom på, at nye naturråd ikke bare vil kunne kopieres fra vandrådene, selv om der er flere gode ting af trække på. Det skyldes, at vandrådene har en præcist defineret og tidsafgrænset opgave, og der følger en økonomisk ramme med til udmøntningen i forhold til vandløbsindsatsen fremover. Der er ikke en direkte parallel til dette.

Spørgeren ønsker også at vide, hvorfor regeringen ikke vælger at anvende de 195 mio. kr., som er nye penge i Naturplan Danmark, på den natur, som i dag ikke bliver plejet.

Til det må jeg bare sige, at så har man ikke læst planen godt nok. En af hovedhjørnestenene i Naturplan Danmark er *netop*, at vi først og fremmest skal passe bedre på den natur, vi har. Den eksisterende natur gøres fx mere robust mod klimaforandringer, når der på baggrund af Grønt Danmarkskort skabes sammenhæng mellem vores eksisterende naturområder.

Mere og bedre sammenhæng mellem de eksisterende naturområder kommer også til at gavne vores vilde dyr og planter markant, fordi de får bedre muligheder for at sprede sig. Det skaber sunde bestande.

Derfor bruger vi nogle af de nye penge til at skabe sammenhæng i naturen. Det synes jeg, giver rigtig god mening.

Desuden eksisterer der jo allerede flere ordninger, som landmænd kan bruge til pleje af eksisterende natur. Disse ordninger vil vi gerne, at flere gør brug af, og dette understøtter planen også.

Desuden har regeringen indtil videre sat i alt 925 mio. kr. af til netop pleje af eksisterende natur i perioden fra 2016 til 2020. Det er mange penge. Og derfor giver det god mening, at når vi finder nye penge til natur, så bruges de også på

fx skov og hav, hvor der også er biodiversitet, der skal styrkes.

Så der er ingen tvivl om, at også den eksisterende natur får det langt bedre med Naturplan Danmark.

Til det sidste spørgsmål om, hvordan jeg vil sikre, at de 195 mio. kr. anvendes på en måde, så det sikres, at vi får mest natur for pengene, så vil jeg sige, at det netop har været målet med Naturplan Danmark at sikre en langt mere fokuseret, samlet og strategisk tilgang end der har været i tidligere tiders naturpolitik. Tidligere har vi ikke været skarpe nok til at prioritere.

Med Grønt Danmarkskort som strategisk ramme for fremtidens natur er det netop muligt at natur udpeges, hvor vi får mest for pengene.

Netop derfor skal kommunerne anvende de samme digitale naturkort, som blandt andet giver et fælles overblik over både naturtyper og sjældne og truede arter, så de kommende naturindsatser vil gavne mest muligt på én gang. Det er denne koordinerede og strategiske tilgang, der har manglet i naturpolitikken i mange år.

Med Grønt Danmarkskort kan vi fremover bruge pengene til natur mere målrettet. Det er et opgør

med den drypwise indsats og den spredte fægtning, der hidtil har været tilgangen i naturpolitikken hidtil.

Nogle af de 195 mio. kroner bruger vi derfor til eksempelprojekter i kommunerne.

Eksempelprojekterne skal vise, hvordan kommuner kan udpege og realisere Grønt Danmarkskort – til inspiration for andre kommuner.

Alt i alt mener jeg, at regeringen med Naturplan Danmark har taget Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger om balance alvorligt – og derfor leveret både på landbrugsdelen og naturdelen.